

3. FELADATSOR

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

1. A feladat Augustus rendszeréhez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

A

„Sokszor viseltem hadat szárazon és vízen, belső és külső ellenség ellen az egész földkerekségen, és győzelmeim után minden kegyelmet kérő polgárnak megkegyelmeztem.

8. Ötödik consulságom évében a nép és a senatus parancsára növeltem a patríciusok számát. A senatust háromszor is újonnan állítottam össze.

4. Kétszer vonultam be ovatioval, háromszor ünnepélyes diadalmeneten és huszonegyszer kiáltottak ki imperatorrá. [...] Tizenháromszor voltam consul, mikor ezeket írtam, és harminchétyszer nyertem el a tribunusi hatalmat.

34. [...] miután a polgárháborúnak véget vettem, a legfőbb hatalom közös egyetértéssel rám ruházott birtokában az állam ügyeinek intézését a magam hatalmából a senatus és a római nép kezébe tettem le. Ezért az érdememért senatusi határozat alapján Augustusnak neveztek [...]” (Részletek a *Res Gestae Divi Augusti*ből)

a) Mi volt a forrásban megnevezett politikus korábban használt neve?

0,5 pont

.....

b) Miért nem említi a szövegben legyőzött ellenfelei nevét?

1 pont

.....

c) Miért nem felel meg a köztársasági hivatalviselés eredeti szabályainak az aláhúzott rész?

0,5 pont

.....

d) Az alábbi állítások közül melyik a helyes? Karikázza be a helyes meghatározás sorszámát!

Elemenként 0,5 pont

A 8. pontban foglaltakkal az volt Augustus célja, hogy...

1. növelje Róma nemességének társadalmi arányát.
2. a szenátust híveivel, támogatóival töltsse fel.
3. kiszorítsa a lovagrendet korábbi pozíciójából.

B

Augustust a 34. pontban megfogalmazott gesztus megtételekor az a szándék vezette, hogy...

1. mutassa: csak a köztársaság helyreállításának célja vezette, nem az egyeduralom megszerzése
2. véglegesen visszavonuljon a terhes állami ügyek intézésétől.
3. elnyerje külföldi szövetségesei jóindulatát.

Augustus pontifex maximusként → |

(papi testület feje)

e) Miért volt fontos Augustus számára a **B** képen is ábrázolt hivatal?

1 pont

4 pont

2. A feladat a nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzőihez kapcsolódik.

Csoportosítsa a képi és szöveges forrásokat az alapján, hogy a nyugati vagy a keleti kereszténységhez tartoznak!

Elemenként 0,5 pont

A

B

C

D

E „És (hiszünk) a Szentlélekben, megelevenítő Úrban, aki az Atyától és Fiútól származik... (Ex Patre Filioque procedit)” (A nicea-konstantinápolyi hitvallás szentlélekről szóló részének kiegészítése, a toledói tartományi zsinaton, 589)

F „[...] a császároknak semmire sem kell inkább törekedniük, mint arra, hogy a papokat tisztelet övezze, hiszen minden bizonytalansággal értük magukért is szakadatlanul könyörögnek az Istenhez. És ha a papi testület minden tekintetben büntetlenül áll, és az Isten bizalmának a teljességét élvezzi, a császári méltóság pedig helyesen és illő módon ékesíti a reá bízott államot, kialakul egy bizonyos jó összhang, amely az emberi nem számára mindazt meghozza, ami annak hasznára válhat.” (Iustinianus egyházi törvényeiből, Corpus Juris Civilis, 6. sz.)

G „Azok, akik a pászkából [kovásztalan kenyér/ostya] részesülnek, a Törvény árnyékában élnek, és a zsidók asztaláról esznek, nem pedig Isten józan és eleven asztaláról, és nem is abból a kenyérből, amely egyszerre lényegfeletti és egyszerre egylényegű velünk, emberekkel [...] Mert valóban, a pászka szemmel láthatóan élettelen, ahogy azt a dolgok igazi természete még világosabban látatja.” (Niketasz Sztethatosz teológus levele Humbert latin bíborosnak, 1054)

H „Miért nem házasodnak papjaitok? [...] Az egyház nem tiltja, hogy a papok nőt vegyenek el, ti mégsem nőstülök. Ehelyett ágyasaitok vannak, papjaitok pedig ágyasaikért küldik szolgálóikat, és gyertyát oltva egész éjjel maguknál tartják őket.” (Névtelen értekezés, Libellus, 1274)

Nyugati kereszténység	Keleti kereszténység

4 pont

3. A feladat az Aranybullához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

- A** Hogy évenként a szent király ünnepén, [...] Fehérváron tartozunk ünnepelni.[...] És az összes szerviensek, akik akarnak, oda szabadon eljöhetnek.
- B** Azt is akarjuk, hogy sem mi, sem a mi utódaink valamely hatalmas kedvéért szervienseket soha el ne foghassanak.
- C** Úgyszintén: semmiféle adót, sem „szabad dénárokat”nem fogunk szedetni a szerviensek birtokai után, sem az ő házaikba vagy falvaikba nem szállunk, hacsak nem hívnak bennünket.
- D** Ha valamely szerviense fiú nélkül hal meg, birtoka negyedrészt leánya örökölje, a többiről úgy intézkedjék, ahogy akar; és ha váratlan halál folytán intézkedni nem tud, rokonai örököljék, akik hozzá közelebb állnak; és ha egyáltalán semmi nemzetsége nincs, a király fogja azokat birtokába venni.
- E** A megyei ispánok a szerviensek birtokai felett ne ítélkezzenek, csak pénz- és tizedügyekben. [...]
- F** Ha pedig a király az országon kívül akar hadat vezetni, a szerviensek ne tartozzanak vele menni, csak az ő pénzén, és visszatérése után rajtuk hadbírságot ne szedjen. Ha azonban az ellenség részéről jön sereg az országba, mindnyájan egyetemlegesen menni tartozzanak. [...]
- G** Azt is elrendeltük, hogy ha mi vagy a mi utódaink közül valaki valamely időben ezen rendelkezéseink ellen akarna cselekedni, ennek az oklevélnek erejénél fogva mind a püspököknek, mind a többi jobbágynak és országunk nemeseinek [a bárókat érti] együttesen és külön-külön, a jelenben és a jövőben mindörökké szabadságukban álljon, hogy a hűtlenség vétke nélkül nekünk és a mi utódainknak ellenállhassanak és ellentmondhassanak. *(Részletek az Aranybullából)*

a) Rendelje az Aranybulla szemelvényeit a 16. században körülírt sarkalatos jogokhoz!

Elemenként 0,5 pont

Sarkalatos jogok	Aranybulla szemelvényei
Személyes szabadság	
Királyi bírászkodás alá tartozás	
Adómentesség	
Ellenállási jog	

b) Milyen politikai intézmény nőtt ki a fehérvári törvénytörvényekből?

0,5 pont

c) Milyen kötelezettséget írt elő a szerviensek számára az Aranybulla?

0,5 pont

d) Hogyan változtatta meg Nagy Lajos az Aranybullának az itt **D** jellel jelölt rendelkezését?

1 pont

4 pont

4. A feladat az amerikai köztársaság működéséhez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

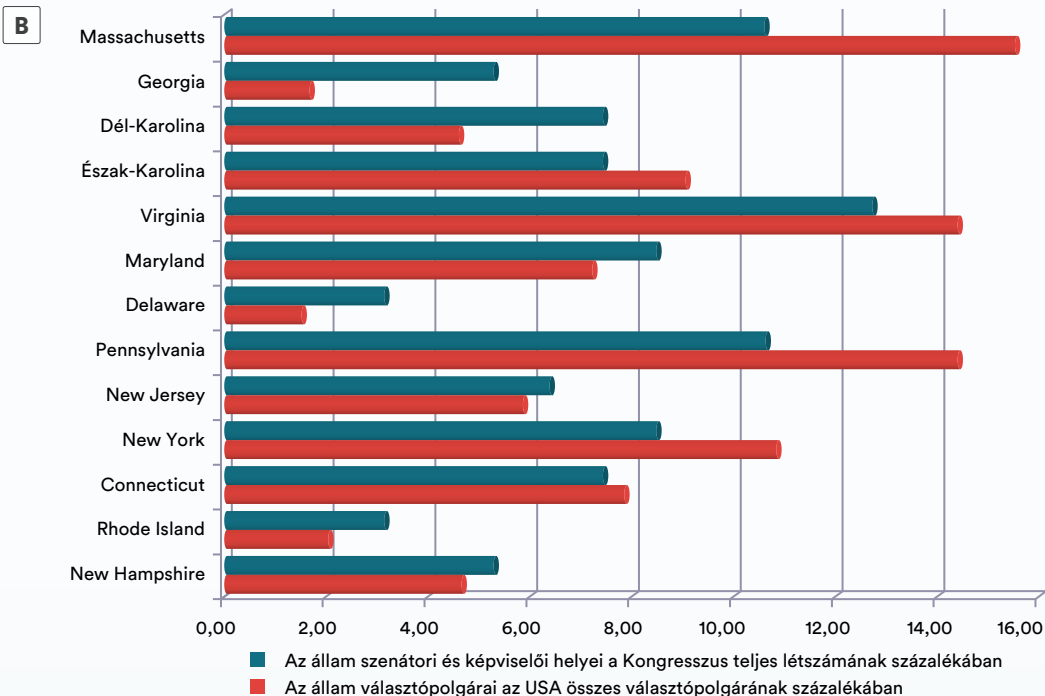
a) Karikázza be a helyes meghatározás sorszámát!

Elemenként 0,5 pont

A „I. § Minden itt meghatározott törvényhozó hatalom ezennel az Egyesült Államok Kongresszusát illeti, amely Szenátusból és Képviselőházból áll.

A képviselőket az Unió részét alkotó államok között számarányuknak megfelelően kell elosztani, amelyet úgy kell meghatározni, hogy a szabad személyek számához, beleértve a bizonyos számú évig szolgálat teljesítésére kötelezett személyeket, de nem értve bele az adót nem fizető indiánokat, hozzáadják minden egyéb személy számának háromötödét. Harmincezer személyre legfeljebb egy képviselő esik, azonban minden államnak legalább egy képviselője van.

Az Egyesült Államok Szenátusa az egyes államokat képviselő két-két szenátorból áll, akiket az állam törvényhozó testülete hat évi időtartamra választ; minden szenátor egy szavazattal rendelkezik.” (Részlet az Egyesült Államok Alkotmányából, 1787)

↑ Az Amerikai Egyesült Államok választópolgárai és súlyuk a törvényhozásban az 1790-91-es adatok szerint.

1. Hány kongresszusi tagot delegálhatott az Egyesült Államok legkisebb tagállama is?

1. egy
2. kettő
3. három

2. A kisebb népességszámú államok könnyebben tudták érvényesíteni akaratukat

1. a Szenátusban, mint a Képviselőházban.
2. a Képviselőházban, mint a Szenátusban.
3. a Képviselőházban, mint az elnökválasztáson.

3. Az Amerikai Egyesült Államokban a képviselőházi választásokon megvalósult az

1. általános választójog
2. egyenlő választójog
3. egyik sem

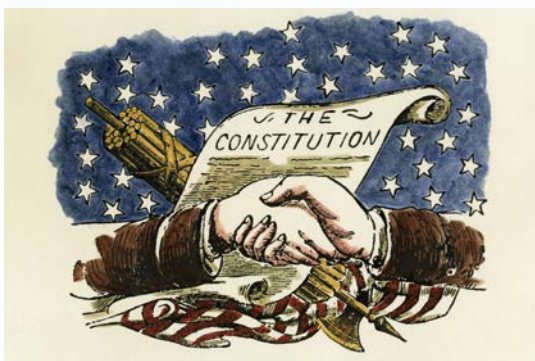
4. A legtöbb választóval állam és a legtöbb kongresszusi taggal állam rendelkezett.

1. Virginia Massachusetts
2. Massachusetts Virginia
3. Georgia Massachusetts

5. Mi lehetett az oka annak, hogy nem a legtöbb választóval rendelkező államnak volt a legtöbb tagja az első Kongresszusban?

1. Az indiánok magas száma torzította az arányokat.
2. A választópolgárok nem éltek választójoggal.
3. A rabszolgák magas száma torzította az arányokat.

C

← Az amerikai alkotmány allegorikus ábrázolása

b) Nevezzen meg két olyan képi elemet a C képről, amelyek az Egyesült Államokat jelképezik!
Elemenként 0,5 pont

c) Karikázza be a helyes meghatározás sorszámát!

0,5 pont

A képen látható tárgyi jelkép, a lictorbárd (fasces) a...

1. francia forradalmat jelképezi.
2. felvilágosodást jelképezi.
3. római köztársaságra utal.

4 pont

5. A feladat Magyarország 16. századi gazdaságával kapcsolatos. (komplex feladat)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

a) A források és ismeretei segítségével válaszoljon a kérdésekre!

A

„[...] mindenki maradjon a helyén, sem maguknak, sem gyermekeiknek soha senki bántódást nem okoz [...] A birtokukban lévő ingóságok, házaik, boltjaik, más épületeik, szőlők és kertjeik ültetvényei a saját tulajdonuk, birtokolják, használják azokat úgy, ahogy akarják. Jogukban áll azokat eladni, elajándékozni, s haláluk után a tulajdonjog szerint szálljanak örökösre [...]”

„a szántók maradjanak ugyan használatukban, de nem tulajdonként, mint a fent említett ingatlanok, mert ezek a mohamedán kincstár földtulajdonát képezik, ezek csak kölcsönadás útján jut

a ráják [a nem muzulmán alattvalók] birtokába [...] Ő nem a hatalmas magyar nemzet leigázására és szétszórására jött Magyarországra, hanem hogy felszabadítsa ezt a német szolgaságból.” (Részletek Szulejmán az elfoglalt területek lakosságának írt leveléből, 1541)

1. Milyen vagyona tartott jogot az uralkodó a forrás szerint? 1 pont

2. Hogyan változott meg a jobbágyok jogviszonya a szántóföldi területekhez? 1 pont

3. A **B** kép alapján ki lett általában az új haszonélvezője a jobbágyi szántóföldeknek? 0,5 pont

4. Miért nem volt érdekelt birtoka fejlesztésében az új tulajdonos? 1 pont

C

Musttized	3744
Búzatized	3720
Kapuadó	2900
Kétszeres (gabona) tizede	912
Szénatized	505
Sertésadó	500
Bírságpénz	413
Méhkastized	325
Tűzifaadó	290
Káposztatized	175
Kertadó	138
Kender- és lentized	80

← A Tolna megyei Gyöngyös községből (160 adózó) származó török adóbevételek megoszlása 1570-ben

5. Miben volt más a tizedfizetés mint a török hódoltság előtt a **C** jelű forrás alapján? 1 pont

6. Mely tevékenységből származott a magyar jobbágyok fő jövedelme a táblázat alapján?

0,5 pont

C „A felséges szultáni hász-birtokok közül Jászberény városának rájái a budai dívánba jöttek és a következőket mondták el: 'Amikor eljön az előírt szénakaszálás ideje, a lovasság ellepi a mezőket. Kincstári munka vagy a vojvodák kiszállásainak alkalmával a gyalogos katonák is dolgoztatnak minket, [...] Ha továbbra is oltalom nélkül, a követelésekkel szemben védelem híján maradunk, a tengernyi zaklatás és követelőzés miatt egyenként elhagyjuk a vidéket, s fejveszeten, ki merre lát, bizonyosan elmenekülünk.' A szultáni hász-birtok szegénysége sóhajtozva és könnyeket ontva így adta elő helyzetét.” (Haszan budai defterdár levele, 1589)

b) Az alábbi állítások közül melyik a helyes? Karikázza be a két helyes meghatározás sorszámát!

Elemenként 0,5 pont

1. Jászberény a szultán hatalma alatt álló korábbi szabad királyi város volt.
2. Jászberény a jászberényi szpáhi hatalma alatt álló mezőváros volt.
3. Jászberény a szultán hatalma alatt álló mezőváros volt.
4. A levelet a defterdár írta, mert ő volt a muszlimok és keresztények közös bírója
5. A levelet a defterdár írta, mert ő volt a keresztények adózásáért felelős hivatalnok.

6 pont

6. A feladat a 19. századi gyarmatosítás okaihoz, céljaihoz és az ezekkel összefüggő konfliktusokhoz kapcsolódik.

a) A források és ismeretei segítségével válaszoljon a kérdésekre!

A „Régen Nagy-Britannia és Franciaország azt hitte: azt csinálhatnak [...], ami nekik tetszik, de az ország népe bátorságot merített a felháborodásából, és legtehetségesebb ifjaikat műhelyekbe és fegyvergyárakba küldték tanulni. Gépeket szereztek a fegyvergyártáshoz, hogy az egész felszerelést otthon készíthessék. Most már tudnak gőzhajót kormányozni és ágyúkat gyártani.”

B „[...] köztisztviselőink elmerülnek a klasszikus szövegek értelmezésében és a betűrajzolás művészetének tökéletesítésében, miközben katonáink többnyire tudatlan fajankók. Úgy látszik, oktatónk elválik a gyakorlattól. Békében megvetjük a külföldi találmányokat, ha pedig jön a baj, megmagyarázzuk, hogy lehetetlen megtanulnunk effajta fortélyokat.” (Li-Hung Csang főhivatalnok, 1864)

1. Mely országról ír a hivatalnok az **A** szövegben?

0,5 pont

2. Melyikről a **B**-ben?

0,5 pont

C „Mindent Anglia irányít és tart kézben. Az egyiptomi haderőket brit állampolgár, a szerdár irányítja, a seregben angol tisztek szolgálnak.” (Egy francia diplomata feljegyzései, 1882 után)

3. Milyen stratégiai pozíciót ellenőrzött Nagy-Britannia az adott időszakban?

0,5 pont

D „Múlt év szeptemberében Ön tervet nyújtott be egy expedíció kiküldésére az Ubangi felső folyása menti területekre, hogy kiterjesszük a francia befolyást a Nílus völgyében. Ha meg akarjuk előzni Angliát, elsőnek kell oda megérkeznünk.” (A francia gyarmatügyi miniszter utasítása Marchand századosnak, 1896)

E „Őfelsége kormányáról nem szabad feltételezni, hogy helyt ad annak, hogy Nagy-Britannián kívül bármely más európai hatalomnak valami joga is lenne elfoglalni a Nílus völgyének valamely részét.” (Az angol miniszterelnök utasítása Kitchener tábornoknak, 1898)

4. Mely diplomáciai egyezményrel végződött a két nagyhatalom Nílus-völgyi találkozósa?

0,5 pont

F

← Punch magazin, 1876

A képen Disraeli, angol miniszterelnök egy ázsiai ország koronáját nyújtja át Viktória királynőnek.

5. Mely országról van szó?

0,5 pont

C

← Cecil Rhodes Colossus
a Punch magazinban, 1892

6. A Brit Birodalom mely stratégiai törekvését fejezi ki a karikatúra?

0,5 pont

b) A szöveg tanulmányozása után ismeretei segítségével állapítsa meg, hogy az alábbi állítások közül melyik a helyes? Karikázza be a helyes meghatározás sorszámát! (Elemenként 0,5 pont)

„(Franciaország és) Patougounaba, Yatenga (ma: Burkina Fasso) királya között az alábbi szerződést kötötték:

1. cikk – Yatenga királya királyságát Franciaország protektorátusa alá helyezi mind a maga, mind pedig örökösei nevében.

2. cikk – Yatenga királya elfogad egy helytartót, kísérettel együtt, amelynek létszámát a mi belátásunkra bízta.

3. cikk – Yatenga királya a jövőben csak akkor köthet új szerződést, ha erre a képviselőinek közvetítése útján elnyerte a Francia Köztársaság kormányának engedélyét.

4. cikk – Yatenga királya kötelezi magát, hogy védelmet biztosít minden francia és francia alattvaló számára, aki Yatengába jön kereskedni és hogy áruikra semmiféle vámot nem vet ki.

Készült Ouahigouyaban, 1895. május 18-án, négy példányban, az első és a második Szudán Kormányzójának címezve, a harmadik Yatenga királyának adatott át, [...]” (Szerződés Franciaország és Yatenga királyság között, 1895)

A)

1. A franciák korlátlan kereskedelmi monopóliumot kaptak Yatengában.
2. Yatenga megnyitotta kapuit a gyarmati hatalmak kereskedői előtt.
3. Yatenga minden Franciaországhoz tartozó terület kereskedője előtt megnyitotta kapuit.

B)

4. A szerződéssel Yatenga francia gyarmat lett.
5. A szerződéssel Yatenga felett a franciák gyakorolták a védnökséget.
6. A szerződéssel Yatenga Franciaország „tengerentúli megyéje” lett.

4 pont

7. A feladat a reformkor fő kérdéseire kapcsolódik.

Párosítsa az egyes szövegeket a politikai csoportokkal! Egy forrás kimarad!

Elemenként 1-1 pont

A) „... kétségtelen, hogy oly ország, melynek adminisztrációjában semmi egység nincs, s hol minden törvénynek mikénti végrehajtása 52 szabadon tanácskozó testülettől függ, rendre nem számolhat.”

B) „Az úrbéri viszonyoknak kármentesítés mellett, kötelező törvény általi megszüntetése; mire nézve legkívánatosabbnak véljük, hogy előlépések történjenek, miszerint az örökváltság a status [állam] közéjöttével országos eszközösbe vétethessék.”

C) „Az úrbéri viszonyokból békés kibontakozást illetőleg midőn annak szükségét részükről határozottan elősmerik [...] a megváltási ügy [...] általánosan és egyszerre, teljes jogos kárpótlással teendő megváltást viszonyainkban jelenleg gyakorlatilag kivihetőnek nem látják, [...], miért is föladatul tűzik magoknak a jelenlevők [...] oly intézkedések létrehozását, melyek által a magokat megváltani kívánók számára jutányos pénzszerzésnek lehetősége biztosíttassék, [...]”

D) „A törvényhozó hatalmat az országgyűlés gyakorolja. Az országgyűlés két házból áll. A népképviselők házból s a senatusból. A népképviselők közszavazat útján választó kerületenkint választanak. A senatus tagjait pedig a megye gyűlések választják.”

E) „Ha meg nem érem e nagy ünnepet,
Barátim, emlékezzetek meg rólam...
Republikánus vagyok s az lesznek
A föld alatt is ott a koporsóban!

Jertek ki hozzám, s ott kiáltsatok
Siromnál éljente a republikára,
Meghallom én azt, s akkor béke száll
Ez üldözött, e fájó szív porára.”

Csoportok: Centralisták, Konzervatív Párt, Ellenzéki Párt, Fialat Magyarország (Pilvax) Kör

Betűjel	Irányzat
A	
B	
C	
D	
E	

4 pont

8. A feladat az első világháború hadviselő feleihez kapcsolódik.
 Válaszoljon a kérdésekre a források és saját ismeretei alapján!

- A** „2. cikkely. Románia hadat üzen Ausztria-Magyarországnak és a jelen szerződés katonai egyezményében megállapított módon és feltételek szerint meg is indítja ellene a hadműveleteket.
 3. cikkely. Franciaország, Nagy-Britannia, Olaszország és Oroszország elismeri Románia jogát a 4. cikkelyben meghatározott, az Osztrák-Magyar Monarchiához tartozó területek bekebelezésére.
5. cikkely. Egyrészről Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország és Oroszország, másrészről Románia kötelezik magukat, hogy sem különbékét, sem általános békét másként, mint együttesen és egy időben nem kötnek.” (Részletek az antant és Románia közötti 1916-os bukaresti szerződésből)

↑ A Magyarországgal szembeni csehszlovák, román és délszláv határkövetelések (A forrásban említett, 4. cikkelyben körülírt román területi igény – narancs színnel)

a) Miért lépett be az első világháborúba Románia?

0,5 pont

.....

b) Mely esetben reménykedhetett Románia a szerződésben foglaltak beváltásában?

1 pont

.....

c) Mely szerződő féllel hangolhatta össze Románia 1916-os támadását?

0,5 pont

.....

d) Mi lett a támadás végeredménye?

1 pont

.....

e) A szerződés melyik pontját nem tartotta be a román fél?

0,5 pont

.....

f) Nevezzen meg egy területet, amelyet az 1916-os ígérethez képest nem kapott meg Románia a békében?

0,5 pont

.....

4 pont

**9. A feladat a forradalmi átalakulás kísérletéhez és a tanácsköztársasághoz kapcsolódik.
A források és ismeretei alapján válaszoljon a kérdésekre!**

A

B

„Hallja meg innen az egész világ, hogy nem lehet egy nemzetet legázolni, nem lehet egy népből kiirtani az önfenntartási ösztönt, mely azt mondatja vele, hogy élni akar. Nem lehet elpusztítani egy olyan országot, melynek más célja nincs, mint hogy minden polgárnak egyforma jogot biztosítson. De hallja meg és értse a világ azt is, hogy ha a párizsi békekonferencia a wilsoni elvek, a népek önrendelkező joga és a megegyezéses béke ellen döntene, akkor mi végső szükségünkben fegyverrel is fel fogjuk szabadítani ezt az országot.” (Károlyi Mihály szatmárnémeti beszéde, 1919. március 2.)

C

„Az antant misszió kijelentette, hogy a demarkációs vonalat ezentúl politikai határnak tekintik. Az ország további megszállásának nyilvánvaló célja, hogy Magyarországot felvonulási és hadműveleti területté tegyék a román határon harcoló szovjethadsereg ellen. A mitőlünk elrabolt terület pedig zsoldja lenne azoknak a román csapatoknak, amelyekkel az orosz-szovjet hadsereget akarják leverni. Én, mint a magyar népköztársaság ideiglenes elnöke, párizsi konferenciának ezzel a határozatával szemben a világ proletariátusához fordulok igazságért és segítségért, lemondok és átadom a hatalmat Magyarország népi proletariátusának.” (Károlyi Mihály nevében megjelentetett nyilatkozat, 1919. márc. 20.)

- a) Miért a wilsoni politika képezi a Károlyi-kormány külpolitikájának elvi alapját? 1 pont

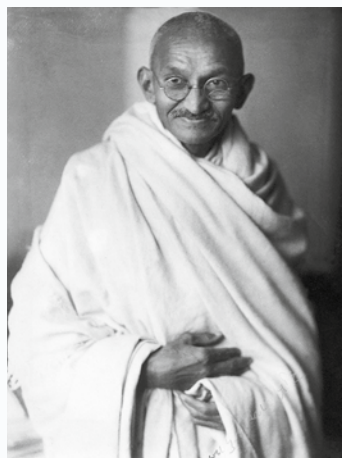
 b) Milyen külső okok miatt nem tudott ez a gyakorlatban érvényesülni? (**B** szöveg) 1 pont

 c) Miért lehetetlenítette el a magyar kormány működését Vix-jegyzékben (1919. márc. 20.) meghúzott demarkációs vonal? 1 pont

 d) Milyen belpolitikai fordulatot hozott Károlyi lemondása? (**C** szöveg) 1 pont

4 pont

10. A feladat India függetlenné válásához kapcsolódik.
 A források és ismeretei alapján válaszoljon a kérdésekre!

A

Mahatmá Gandhi →|

B „[...] utunk már ki van jelölve számunkra. Minden egyes falu keressen vagy állítson elő csempézett sőt... a fiatalok és öregek minden házban forgassák a rokkát és naponta fonjanak, szőjenek sok fonalat. A külföldi textilt el kell égetni. A hinduk vessék el az érinthetlenséget. A hinduk, muzulmánok, szikhek, párszik és keresztények teremtsék meg az őszinte egységet.” (Gandhi felhívása, 1930)

C „A bomba mérhetetlen tragédiájából joggal vonhatjuk le azt a tanulságot, hogy bombát ellenbombákkal nem lehet elpusztítani, miként az erőszak sem pusztítható el erőszak által. Az emberiség csakis az erőszak nélkülséggel szabadulhat meg az erőszaktól.” (Gandhi cikke a Haridzsan című folyóiratban, 1946)

- a) Mely sajtós indiai társadalmi (1.) és felekezeti (2.) problémákra hívja fel Gandhi a figyelmet? Elemenként 0,5 pont
 1.
 2.
 b) Milyen társadalmi akciót szervezett Gandhi, hogy szimbolikusan megtörje az angolok sómónopóliumát? 1 pont

 c) Milyen módszert javasol az indiai társadalomnak a gyarmatosítók elleni küzdelemre? (**C** szöveg) 0,5 pont

d) Mely, 1945 augusztusában bekövetkezett történelmi eseményt említ a **C** cikkészletben?

0,5 pont

e) Mit jelképezhet az általa az **A** képen viselt ruházat?

1 pont

4 pont

11. A feladat az 1956-os forradalom és szabadságharchoz kapcsolódik.

Döntse el az egyes pontokról, hogy mely területen követelt változásokat! Rendelje a táblázatban szereplő kategóriákhoz két-két követelés sorszámát! (A több témát érintő követelések kapcsán mindkét helyen szerepeltetheti a sorszámot.)

Elemenként 0,5 pont

- „1. Az MDP-kongresszus azonnali összehívása, alulról választott vezetőség és az új Központi Vezetőség megalakítása.
2. A kormány alakuljon át Nagy Imre elvtárs vezetésével.
3. Gazdaságilag és politikailag teljesen egyenrangú alapon és egymás belügyeibe való be nem avatkozás elvén álló magyar-szovjet és magyar-jugoszláv barátság megalapítása.
4. Az összes szovjet csapatok kivonását Magyarországról a magyar békeszerződés értelmében.
5. Általános, egyenlő, titkos választásokat több párt részvételével, új nemzetgyűlési képviselők választásával.
6. A magyar gazdasági élet átszervezését szakemberek bevonásával és ennek keretében a magyar uránérc magyar felhasználásával. Hozzák nyilvánosságra a külkereskedelmi szerződéseket és vizsgálják felül a tervgazdaságon alapuló magyar gazdasági életet.
7. Teljes ipari munkásság azonnali normarendezését a létminimum megállapítása alapján és a munkásautonómia bevezetését az üzemekben.
8. A beszolgáltatási rendszer felülvizsgálását és az egyénileg dolgozó parasztság támogatását.
9. Az összes politikai és gazdasági perek felülvizsgálását, az ártatlanul elítélt politikai foglyok részére a teljes amnesztiát, ill. a hátrányba kerültek rehabilitálását.
10. Legyen nyilvános tárgyalás Farkas Mihály ügyében és Rákosi szerepének kivizsgálását, valamint az Oroszországban igazságtalanul elítélt és ott-tartott magyarok hazahozatalát.
11. A néptől idegen címer helyett a régi Kossuth-címer visszaállítását, a március 15-ét és október 6-át nyilvánítsák nemzeti ünnepé és munkaszünetté. Új egyenruhát honvédségünknek.
12. Teljes vélemény- és sajtószabadság megvalósítását, rádiót is, és ennek keretében külön napilapot az új MEFESZ-szervezetnek. A régi káderanyag nyilvánosságra hozatalát és eltörlését.
13. A zsarnokság és az önkény jelképét, a Sztálin-szobrot azonnal távolítsák el.
14. Egymásért teljes szolidaritást vállalunk.” (Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem nagygyűlése, 1956. október 22., MEFESZ)

Téma	Pontok
Magyarország szuverenitásának helyreállítása	
A gazdasági berendezkedés bírálata	
A politikai vezetés személyi és szervezeti kérdései	
Polgári szabadságjogok helyreállítása	
Nemzeti identitás megerősítését szolgáló pontok	

5 pont

12. A feladat Magyarország NATO-tagságával kapcsolatos.
 Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

a) Az alábbi állítások közül melyik a helyes? Karikázza be a helyes meghatározás sorszámát!

0,5 pont

1999-ben, a csatlakozási ceremónia után 12 nappal a NATO Jugoszlávia ellen – ENSZ-felhatalmazás nélküli – légi hadműveletet hajtott végre. A Magyarország a szárazföldi erő rendelkezésre bocsátására irányuló felkérést elutasította, mert...

1. nem állt rendelkezésére megfelelő minőségű hivatásos haderő.
2. tartott a közel 300 000 vajdasági magyar lakossággal szembeni esetleges szerb megtorlástól.
3. mert az ország légtérét már amúgy is használták a NATO gépei.

b) Az alábbi állítások közül melyik a helyes? Karikázza be a helyes meghatározás sorszámát!

0,5 pont

A „[...] a jövő NATO-ját a jelenben kell megalapozni. Ehhez arra van szükség, hogy ne csak az USA, hanem az európai tagállamok is rendelkezzenek a legfontosabbal, a biztonság érdekében való tenni tudás képességével.” (Lord Robertson NATO-főtitkár, 2002)

1. A NATO-főtitkár a tenni tudás képességén az adott tagállamok katonai eszközökkel való ellátottságát érti.
2. A NATO-főtitkár a tenni tudás képességén az adott tagállamok politikai elkötelezettségét érti.
3. A NATO-főtitkár a tenni tudás képességén az adott tagállamok vezetőinek társadalmi támogatottságát érti.

↑ A felújított pápai reptér

c) Fogalmazza meg, miért állt érdekében a NATO-nak a reptér felújításának támogatása! 1 pont

C „A NATO nyitott. Ez a nyitott kapuk politikája, hiszen a műveletek sikeres folytatása mellett a szövetség érdeke a nyitott kapuk elvének fenntartása, valamint a jelenlegi és a potenciális partnerkapcsolatok erősítése és fejlesztése. Az, hogy a NATO ilyen sikeres, abban meggyőződésem szerint nagy szerepe volt annak, hogy végig a nyitott kapuk politikáját képviselte.” (Jegyzőkönyv az Országgyűlés külügyi és határon túli magyarok bizottságának 2007. november 13-án, kedden, 10 órakor az Országház főemelet 55. számú tanácstermében megtartott üléséről)

d) Mit jelent a „nyitott kapuk elve”?

1 pont

3 pont

Szöveges, kifejtendő feladatok

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia. Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- **egy**, az 1849 előtti vagy utáni **egyetemes történelemre** vonatkozó **rövid** feladat,
- **egy**, az 1849 előtti vagy utáni **magyar történelemre** vonatkozó **hosszú** feladat,
- **egy magyar** vagy **egyetemes történelemre** vonatkozó **komplex** feladat.

A rövid egyetemes (13. és 14. feladat) és a hosszú magyar feladat (15. és 16. feladat) más korszakra – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! (Tehát a lehetséges kombinációk: 13., 16., 17.; 13., 16., 18.; 14., 15., 17.; 14., 15., 18.)

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Az angol rendiség kialakulása	rövid
	14.	A második világháború: frontok, fordulópontok, a háború lezárása	rövid
Magyar történelem	15.	Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése Magyarországról	hosszú
	16.	A kádári diktatúra	hosszú
Komplex esszék	17.	Budapest fejlődése	korszakokon átívelő
	18.	A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában, Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború	összehasonlító

Ellenőrizze választása helyességét!

13. A feladat az angol rendiség kialakulásához kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be az angol rendi monarchia kialakulásában részt vevő társadalmi csoportokat! Válaszában térjen ki a század végén kialakuló parlament szerkezetére!

